TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. balandžio 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimas – Direktyva 2003/96/EB – 2 straipsnio 4 dalies b punkto penkta įtrauka – Sąvoka „mineraloginiai procesai“ – Elektros energija, naudojama karjeruose išgaunamų klinčių apdirbimo mašinoms veikti“

Byloje C-133/23

dėl *Nejvyšší správní soud* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Čekijos Respublika) 2023 m. vasario 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. kovo 6 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Omya CZ s. r. o.

prieš

Generální ředitelství cel

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas F. Biltgen, teisėjai N. Wahl ir M. L. Arastey Sahún (pranešėja),

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos L. Halajová, M. Smolek ir J. Vláčil,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Armenia ir J. Hradil,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: čekų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/96/EB, keičiančios Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003, p. 51; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 405), 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktos įtraukos išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Omya CZ s. r. o.* (toliau – *Omya*) ir *Generální ředitelství cel* (Generalinė muitų direkcija, Čekijos Respublika) ginčą dėl elektros energijos, kurią *Omya* naudojo išgautoms klintims apdoroti, apmokestinimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2003/96

3 Direktyvos 2003/96/EB 2 straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Ši direktyva netaikoma:

<…>

b) toliau išvardytai energetikos produktų ir elektros energijos paskirčiai:

<…>

– mineraloginiams procesams:

„mineraloginiai procesai“ – tai procesai, kurie klasifikuojami NACE nomenklatūroje kodu DI 26 „kitų naudingųjų iškasenų (nemetalų) gamyba“ 1990 m. spalio 9 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3037/90 dėl statistinio Europos bendrijos ekonominės veiklos klasifikatoriaus [(OL L 293, 1990, p. 1)].

<…>“

Reglamentas (EB) Nr. 1893/2006

4 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1893/2006, nustatančio statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006, p. 1), kuris pagal jo 21 straipsnio antrą pastraipą taikomas nuo 2008 m. sausio 1 d., 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Šiuo reglamentu nustatomas bendras Europos bendrijos statistinis ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (toliau – NACE 2 red.). Šis klasifikatorius užtikrina Bendrijos klasifikatorių

atitikimą ekonominei tikrovei ir didina nacionalinių, Bendrijos bei tarptautinių klasifikatorių, ir tuo pačiu – nacionalinių, Bendrijos ir tarptautinių statistinių duomenų, palyginamumą.

2. Šis reglamentas taikomas tik klasifikatorių naudojant statistikos tikslais.“

5 Reglamento Nr. 1893/2006 5 straipsnyje numatyta:

„[Europos Bendrijų] Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, užtikrina NACE 2 red. platinimą, priežiūrą ir skatinimą, visų pirma:

a) rengdama, atnaujindama ir skelbdama NACE 2 red. aiškinamąsias pastabas;

b) rengdama ir skelbdama statistinių vienetų klasifikavimo pagal NACE 2 red. rekomendacijas;

c) skelbdama NACE 1.1 red. ir NACE 2 red. bei NACE 2 red. ir NACE 1.1 red. atitikimo lenteles;

d) siekdama padidinti suderinamumą su kitais socialiniais ir ekonominiais klasifikatoriais.“

6 NACE 2 red. klasifikatoriaus B sekcijos „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ 08 skyriuje „Kita kasyba ir karjerų eksploatavimas“ yra 08.1 grupė „Akmens, smėlio ir molio karjerų eksploatavimas“, kuri apima 08.11 klasę „Dekoratyvinio ir statybinio akmens, klinčių, gipso, kreidos ir skalūno karjerų eksploatavimas“.

7 NACE 2 red. Klasifikatoriaus C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ 23 skyrius „Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba“ atitinka Reglamente Nr. 3037/90 nurodytą DI 26 kodą ir apima, be kita ko, 23.7 grupę „Akmenų pjaustymas, tašymas ir apdailinimas“, kuris apima to paties pavadinimo 23.70 klasę.

Reglamentas (EB) Nr. 451/2008

8 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 451/2008, nustatančio naują statistinį produktų pagal veiklos rūšį klasifikatorių (CPA) ir panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3696/93 (OL L 145, 2008, p. 65), 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šiuo reglamentu nustatomas naujas bendras [statistinis produktų pagal veiklos rūšį klasifikatorius (CPA)] Bendrijoje, siekiant užtikrinti atitikimą ekonominei tikrovei ir nacionalinių, Bendrijos ir tarptautinių klasifikatorių bei nacionalinės, Bendrijos ir tarptautinės statistikos palyginamumą.“

9 Reglamento Nr. 451/2008 priede pateiktas CPA.

Reglamentas (ES) Nr. 1209/2014

10 2014 m. spalio 29 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1209/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 451/2008 (OL L 336, 2014, p. 1), 1 straipsnyje numatyta:

„Reglamento (EB) Nr. 451/2008 priedas pakeičiamas šio reglamento priedo tekstu.“

11 Reglamento Nr. 1209/2014 priede, be kita ko, yra C sekcija „Pagaminti produktai“, kurioje yra 23 skyrius „Kiti nemetalo mineraliniai gaminiai“, apimantis 23.7 grupę „Pjaustyti, tašyti ir apdailinti akmenys“, apimančią 23.70 klasę „Pjaustyti, tašyti ir apdailinti akmenys“, kurioje yra 23.70.1 kategorija „Pjaustyti, tašyti ir apdailinti akmenys“, apimanti 23.70.11 pakategorę „Apdirbtas marmuras, klintinis tufas, alebastras ir jų gaminiai bei dirbiniai (išskyrus tašytus akmenis, apvadų (bordiūrų) akmenis ir šaligatvio arba grindinio plokštes, plyteles, kubelius ir panašius gaminius); dirbtinai dažytos granulės, trupiniai ir milteliai iš marmuro, klintinio tufo ir alebastro“.

Aiškinamosios pastabos

12 NACE 2 red. Europos Bendrijos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus, kurį Eurostatas paskelbė *Methodologies and Working papers* kolekcijoje, I dalyje (toliau – aiškinamosios pastabos), be kita ko, pateiktos tokios pirminės rekomendacijos:

„<…>

48. Gamybos vienetas gali vykdyti vieną arba daugiau ekonominės veiklos rūšių, aprašytų vienoje ar daugiau NACE kategorijų.

49. Pagrindinė statistinio vieneto veiklos rūšis yra tokia veiklos rūšis, kuri daugiausia prisideda prie šio vieneto sukuriamos bendrosios pridėtinės vertės. Pagrindinė veiklos rūšis nustatoma pagal metodą „iš viršaus į apačią“ <…> ir nebūtinai sudaro 50 % arba daugiau vieneto sukuriamos bendrosios pridėtinės vertės.

<…>

58. Vienas NACE kodas siejamas su kiekvienu gamybos vienetu, įrašytu statistiniame verslo registre, pagal jų pagrindinę ekonominės veiklos rūšį. Pagrindinė veiklos rūšis yra tokia veiklos rūšis, kuri sukuria didžiausią vieneto bendrosios pridėtinės vertės dalį. <…>“

13 Aiškinamųjų pastabų IV dalyje, be kita ko, dėl B ir C sekcijų, nurodyta, kad ji apima:

„B sekcija Kasyba ir karjerų eksploatavimas

Kasyba ir karjerų eksploatavimas – mineralinių žaliavų, natūraliai randamų kietuoju (akmens anglių ir rūdų), skystuoju (naftos) ar dujiniu (gamtinių dujų) pavidalu gavyba. <…>

Į šią sekciją įeina papildoma veikla, susijusi su neapdorotų žaliavų paruošimu parduoti, pvz., smulkinimas, malimas, valymas, džiovinimas, rūšiavimas, geležies rūdos sodrinimas, gamtinių dujų skystinimas bei kietojo kuro aglomeravimas. Šiuos darbus dažnai atlieka išteklius išgaunantys ir (arba) kiti netoli esantys gamybos vienetai.

<…>

Į šią sekciją neįeina:

– iškasenų apdirbimas, žr. C sekciją (Apdirbamoji gamyba)

<…>

– tam tikrų gruntų, uolienų ir mineralų smulkinimas, malimas ar kitoks, nesusijęs su kasyba ir karjerų eksploatavimu, apdorojimas, žr. 23.9.

<…>

08 Kita kasyba ir karjerų eksploatavimas

Į šį skyrių įeina ne tik gavyba šachtose ir karjeruose, bet ir sąnašinių nuosėdų valymas, uolienų trupinimas ir druskos džiovyklų naudojimas. Gauti produktai dažniausiai naudojami statyboje (pvz., smėlis, akmenys ir kt.) įvairioms medžiagoms (pvz., molis, gipsas, kalcis ir kt.), chemikalams gaminti ir kt.

Į šį skyrių neįeina išgautų naudingųjų iškasenų apdorojimas, išskyrus trupinimą, smulkinimą, pjaustymą, valymą, džiovinimą, rūšiavimą ir maišymą.

<…>

Sekcija C Apdirbamoji gamyba

Į šią sekciją įeina fizikinis ar cheminis medžiagų, terpių ar jų sudedamųjų dalių pakeitimas naujais produktais, nors tai negali būti naudojamas kaip vienintelis universalus kriterijus apibrėžiant apdirbamąją gamybą (žr. toliau pastabą dėl atliekų perdirbimo). Perdirbtos medžiagos, terpės ar jų sudedamosios dalys yra žaliavinės medžiagos, t. y. žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės, kasybos ar karjerų eksploatavimo, taip pat kitų apdirbamosios pramonės veiklos rūšių produktai. Esminis daiktų pakeitimas, atnaujinimas ar rekonstravimas paprastai yra priskiriamas gamybai.

Naujai pagaminti produktai gali būti gatavi, tinkami naudoti ar vartoti produktai arba pusgaminiai, kurie, kaip žaliava, tinka naudoti tolesnei gamybai. <…>

<…>

Pastaba: <…> Paprastai apdirbamoji gamyba yra susijusi su medžiagų pavertimu naujais produktais. Veiklos rezultatas yra naujas produktas. <…>

<…>

<…> Yra veiklos rūšių, kurios kartais apima perdirbimo procesą, tačiau EVRK [NACE] yra klasifikuojamos kitose sekcijose (t. y. neklasifikuojamos kaip apdirbamoji gamyba). <…>

<…>

23 Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba

Į šį skyrių įeina apdirbamosios gamybos veiklos rūšys, susijusios su tos pačios kilmės mineralinėmis medžiagomis. <…> Į šį skyrių taip pat įeina supjaustytų ir apdailintų akmenų bei kitų mineralinių gaminių gamyba.

<…>“

Čekijos Respublikos teisė

14 *Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů* (Įstatymas Nr. 261/2007 dėl valstybės biudžetų stabilizavimo, toliau – Įstatymas Nr. 261/2007) 8 straipsnio 2 dalies f punkte nustatyta, kad elektros energija, skirta naudoti arba naudojama mineraloginiams procesams, yra neapmokestinama.

15 Pagal Įstatymo Nr. 261/2007 47 skirsnio 2 straipsnio 1 dalies g punktą „mineraloginiai procesai“ – tai procesai, NACE klasifikatoriuje priskirti prie kodo C 23 „Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba“.

16 Pagal Įstatymo Nr. 261/2007 47 skirsnio 2 straipsnio 1 dalies e punktą „NACE klasifikatorius“ – tai ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius, apibrėžtas iš dalies pakeistame Reglamente Nr. 1893/2006.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

17 *Omya* yra pagal Čekijos teisę įsteigta komercinė bendrovė, kuri vykdo klinčių, konkrečiai – marmuro, kasybą ir karjerų eksploatavimą bei apdorojimą. Šiuo atžvilgiu jos veikla – išskirtinio klinčių telkinio atvėrimas, paruošimas ir kasyba karjere, kur ji atlieka pirminį išgautų klinčių smulkinimą ir rūšiavimą. Paskui ši medžiaga sunkvežimiais gabenama į netoliese karjero esančius jos eksploatuojamus perdirbimo įrenginius, kur vykdomos apdorojimo operacijos siekiant gauti konkretaus dydžio granules. Konkrečiai kalbant, ši medžiaga yra iš pradžių plaunama, atskiriama į smulkias ir stambias frakcijas ir vėliau džiovinama. Vėliau klintys susmulkinamos arba apdorojamos naudojant sausojo malimo technologiją, siekiant gauti klinčių užpildus, konkrečiau – smulkų ar stambų klinčių užpildą arba smulkų klinčių užpildą su modifikuotu paviršiumi. Tam, kad gautų pastarąjį užpildą, *Omya* naudoja elektrinį šildymo prietaisą, kuris „šildo karštu oru“, o jame smulkių klinčių užpildas maišoma su stearinu.

18 2019 m. liepos 11 d. *Omya*, remdamasi Įstatymo Nr. 261/2007 47 skirsnio 8 straipsnio 2 dalies f punktu, pateikė prašymą išduoti Čekijos teisės aktuose numatytą leidimą pirkti elektros energiją, atleistą nuo elektros energijos mokesčio, siekdama ją naudoti mineraloginiuose procesuose. Šiuo klausimu ji nurodė, kad tiek pirminės smulkinimo ir rūšiavimo karjere operacijos, tiek apdorojimo įrenginiuose atliekamos operacijos yra mineraloginiai procesai.

19 *Celní úřad pro Olomoucký kraj* (Olomouco regiono muitinė, Čekijos Respublika) atmetė šį prašymą, motyvuodama tuo, kad veikla, dėl kurios *Omya* prašė atleisti nuo elektros energijos mokesčio, nepatenka į NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ 23 skyrių „Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba“, bet patenka į šio klasifikatoriaus B sekciją „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“, konkrečiau kalbant, jos 08 skyriaus „Kita kasyba ir karjerų eksploatavimas“ 08.1 grupės „Akmens, smėlio ir molio karjerų eksploatavimas“ 08.11 klasę „Dekoratyvinio ir statybinio akmens, klinčių, gipso, kreidos ir skalūno karjerų eksploatavimas“.

20 *Omya* pateikus skundą dėl Olomouco regiono muitinės sprendimo, generalinė muitinės direkcija patvirtino šį sprendimą ir pripažino, kad nagrinėjamas atvejis yra ribinis. Ji nurodė, kad akmens smulkinimas ir malimas, kai tai yra pagalbinės akmens gavybos veiklos rūšys, skirtos, pavyzdžiui, akmeniui rūšiuoti, jo kokybei pagerinti ar transportavimui palengvinti, priskiriami prie NACE 2 red. klasifikatoriaus B sekcijos. Vis dėlto, kai tai nėra tokios pagalbinės veiklos rūšys, bet yra kito galutinio produkto, kaip antai cemento ar gipso, gamybos proceso dalis, jos priskiriamos prie C

sekcijos. Generalinės muitinės direkcijos nuomone, *Omya* atliekamas džiovinimas, smulkinimas ir malimas yra tiesiogiai susiję su klinčių kasyba. Išgaunama žaliava iš esmės neperdirbama taip, kad būtų gaminamas naujas produktas.

21 *Omya* apskundė Generalinės muitinės direkcijos sprendimą *Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci* (Ostravos apygardos teismas, Olomouco skyrius, Čekijos Respublika), šis panaikino sprendimą nusprendęs, kad nagrinėjama veikla yra mineraloginis procesas. Šiuo klausimu šis teismas, remdamasis aiškinamųjų pastabų versija čekų kalba, nusprendė, kad marmuro užpildų ir trupinių gamybos veikla patenka į NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ 23 skyriaus „Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba“ 23.70 klasę „Akmens pjaustymas, tašymas ir apdailinimas“, nes tokia veikla nėra paprasta papildoma veikla, tiesiogiai susijusi su pačių klinčių kasimu.

22 *Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci* (Ostravos apygardos teismas, Olomouco skyrius) teigimu, *šį* vertinimą patvirtina Reglamentu Nr. 1209/2014 grindžiamas Čekijos statistinis klasifikatorius CZ-CPA, susijęs su NACE 2 red. klasifikatoriaus versija čekų kalba. Iš tiesų *Omya* veiklos rezultatas, t. y. marmuro dulkės (užpildai) ir marmuro trupiniai (granulės), priskiriami prie Čekijos statistinio klasifikatoriaus CZ-CPA C sekcijos „Pagaminti produktai“ 23 skyriaus „Kiti nemetalo mineraliniai gaminiai, įskaitant papildomas paslaugas ir darbus“ 23.70 klasės „Pjaustyti, tašyti ir apdailinti akmenys, įskaitant subrangos operacijas“, kaip veiklos produktai, priskirti prie 23.70.11 punkto „Apdirbtas marmuras, klintinis tufas, alebastras ir jų gaminiai bei dirbiniai (išskyrus tašytus akmenis, apvadų (bordiūrų) akmenis ir šaligatvio arba grindinio plokštes, plyteles, kubelius ir panašius gaminius); dirbtinai dažytos granulės, trupiniai ir milteliai iš marmuro, klintinio tufo ir alebastro“.

23 Generalinė muitinės direkcija pateikė apeliacinį skundą dėl *Krajský soud* v *Ostravě – pobočka v Olomouci* (Ostravos apygardos teismas, Olomouco skyrius) sprendimo *Nejvyšší správní soud* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Čekijos Respublika), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, kuriame ir toliau laikosi savo pozicijos ir pradinių išvadų. Jos teigimu, šios išvados atitinka metodiką, kuria vadovaujamasi NACE 2 red. klasifikatoriuje, t. y. vadinamąjį „iš viršaus į apačią“ metodą. Iš tiesų akmens smulkinimas, malimas, plovimas ir džiovinimas iš esmės visada yra papildoma jų kasimo veikla ir niekada nebuvo įtraukta į šį klasifikatorių kaip veikla, visiškai atskira nuo tokios kasybos. CPA klasifikatorius niekaip nekeičia šio aiškinimo. Galiausiai generalinė muitinės direkcija pažymi, kad šiuo atveju elektros energija tiesiogiai nenaudojama mineraloginiame procese, bet naudojama tik įrenginiams, būtiniems išgautoms klintims mechaniškai apdoroti, jų neperdirbant, veikti. Taigi, *Omya* veikla nesuteikia teisės į šios bendrovės naudojamos elektros energijos atleidimą nuo mokesčio.

24 Šiomis aplinkybėmis *Nejvyšší správní soud* (Aukščiausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Tarybos direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penkta įtrauka turi būti aiškinama taip, kad elektros energija, naudojama išgaunamų klinčių apdirbimo mašinoms veikti, t. y. klintims malti ir smulkinti į tam tikro dydžio grūdelius keliais etapais tiek karjere, kuriame jos išgaunamos, tiek netoliese esančiuose apdirbimo įrenginiuose, yra mineraloginiams procesams naudojama elektros energija?“

Dėl prejudicinio klausimo

25 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penkta įtrauka turi būti aiškinama taip, kad elektros energijos naudojimas karjere iškastų klinčių perdirbimo mašinoms veikti, t. y. klintims malti ir smulkinti keliais etapais siekiant gauti smulkų ar stambų klinčių užpildą arba smulkų klinčių užpildą su modifikuotu paviršiumi, yra elektros energijos naudojimas mineraloginiams procesams.

26 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punktą į šios direktyvos taikymo sritį nepatenka įvairūs energiniai produktai ir elektros energija, kurių paskirtis nurodyta šioje nuostatoje. Taigi energiniai produktai ir elektros energija, kuriems taikoma ši nuostata, neapmokestinami pagal šią direktyvą (2017 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Hüttenwerke Krupp Mannesmann*, C-465/15, EU:C:2017:640, 19 punktas), o tai reiškia, kad valstybės narės turi kompetenciją juos apmokestinti laikydamosi Sąjungos teisės (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 2 d. Sprendimo *X*, C-426/12, EU:C:2014:2247, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

27 Pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką elektros energijos naudojimas mineraloginiams procesams nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį.

28 Taigi tam, kad pagal šią nuostatą elektros energijos naudojimas nepatektų į minėtos direktyvos taikymo sritį, jis turi, pirma, būti vykdomas „mineraloginiam procesui“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, ir, antra, būti pakankamai susijęs su minėtu procesu, kad būtų galima taikyti minėtą nuostatą.

29 Todėl reikia išnagrinėti šias dvi sąlygas, kad būtų galima pateikti Sąjungos teisės aiškinimo gaires, kurios leistų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui patikrinti, ar įvykdytos minėtos sąlygos, kiek tai susiję su elektros energija, naudojama pagrindinėje byloje nagrinėjamoms smulkinimo ir malimo operacijų mašinoms veikti.

Dėl sąlygos, susijusios su „mineraloginio proceso“ buvimu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką

30 Pirma, Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktoje įtraukoje „mineraloginiai procesai“ apibrėžiami kaip procesai, kurie klasifikuojami Bendrijos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (NACE) kodu DI 26 „kitų naudingųjų iškasenų (nemetalų) gamyba“ 1990 m. spalio 9 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3037/90 dėl statistinio Europos bendrijos ekonominės veiklos klasifikatoriaus.

31 Reglamentu Nr. 1893/2006 atnaujinus šį klasifikatorių ir atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktinių aplinkybių datą, reikia remtis Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktoje įtraukoje vartojama sąvoka „mineraloginiai procesai“, kuri turi būti suprantama kaip apimanti procesus, klasifikuojamus šiuo reglamentu įtvirtinto NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ 23 skyriuje „Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba“.

32 Taigi iš pačios Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktos įtraukos formuluotės matyti, kad proceso kvalifikavimas kaip „mineraloginio proceso“, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, priklauso tik nuo šios ekonominės veiklos, per kurią atliekamas šis procesas, priskyrimo prie NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos 23 skyriaus.

33 Darytina išvada, kad tik šis klasifikatorius reikšmingas šiam priskyrimui, joks kitas klasifikatorius ar klasifikacija, kaip, be kita ko, CPA klasifikatorius, šiuo tikslu neturi reikšmės.

34 Antra, siekiant patikrinti, ar veikla patenka į NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos 23 skyrių, reikia atsižvelgti į aiškinamąsias pastabas.

35 Iš tiesų svarbu pažymėti, kad NACE 2 red. klasifikatorius yra Europos Sąjungos teisės aktų, kuriais įpareigojama šį klasifikatorių naudoti visose valstybėse narėse, dalis. Šiomis aplinkybėmis, siekiant palengvinti tokį naudojimą, Reglamento Nr. 1893/2006 5 straipsniu Europos Komisija įpareigojama užtikrinti šio klasifikatoriaus platinimą, priežiūrą ir skatinimą, visų pirma, skelbiant aiškinamąsias pastabas.

36 Nors tiesa, kad tokios aiškinamosios pastabos, kaip susijusios NACE 2 red. klasifikatoriumi, savaime nesukelia privalomų padarinių, vis dėlto juose pateikiama šiam klasifikatoriui aiškinti naudingos informacijos, be kita ko, tais atvejais, kai jais paaiškinamas jo nuostatų aiškinimas arba kai ja siekiama patikslinti privalomas Sąjungos teisės nuostatas (pagal analogiją žr. 2022 m. liepos 7 d. Sprendimo *PH (Regioninis draudimas auginti GMO)*, C-24/21, EU:C:2022:526, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

37 Trečia, kiek tai susiję su smulkinimo ir malimo operacijų klasifikavimu pagal NACE 2 red. klasifikatorių, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šios dvi operacijos yra esminės apdorojant uolieną, siekiant pagaminti smulkiagrūdį užpildą. Jos skirtos išgautai uolienai suskaidyti siekiant sumažinti jos dydį ir gauti konkretaus dydžio mažesnius elementus arba daleles, kuriuos būtų galima parduoti arba, atsižvelgiant į jų dalelių dydį, vėliau apdoroti.

38 Iš C sekcijos „Apdirbamoji gamyba“ aiškinamųjų pastabų matyti, kad gamybos veikla skiriasi nuo kitų veiklos rūšių, priskiriamų prie kitų šio klasifikatoriaus pozicijų, tuo, kad ji apima fizinį ar cheminį medžiagų perdirbimą į naujus produktus, kurie gali būti ir gatavi produktai, t. y. produktai, kurie yra tinkami naudoti ar vartoti, ir pusgaminiai, t. y. produktai, kurie įeina į kito produkto sudėtį. Be to, remiantis aiškinamosiomis pastabomis, šios sekcijos 23 skyrius „Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba“ apima supjaustytų ir apdailintų akmenų bei kitų mineralinių gaminių gamybą.

39 Atsižvelgiant į tai, kad smulkinant ir malant išgauta medžiaga fiziškai perdirbama taip, kad ši medžiaga galiausiai būtų padalyta į mažus gabalėlius, bet kokia akmenų ar kitų mineralinių gaminių smulkinimo ar malimo operacija gali būti laikoma patenkančia į NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos 23 skyrių.

40 Vis dėlto pagal B sekcijos „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ aiškinamąsias pastabas į šią sekciją įeina papildomos operacijos, susijusios su neapdorotų žaliavų paruošimu parduoti, pavyzdžiui, be kita ko, smulkinimas, malimas, valymas, džiovinimas ir rūšiavimas, bet ši sekcija neapima, be kita ko, tam tikrų gruntų, uolienų ir mineralų smulkinimo, malimo ar kitokių operacijų, nesusijusių su kasyba ir karjerų eksploatavimu. Be to, aiškinamosiose pastabose patikslinama, kad į šios B sekcijos 08 skyrių neįeina išgautų mineralinių gaminių apdorojimas, išskyrus trupinimą, smulkinimą, pjaustymą, valymą, džiovinimą, rūšiavimą ir maišymą.

41 Iš to matyti, kad nors tiesa, kaip, be kita ko, matyti iš aiškinamųjų pastabų formuluočių, kad smulkinimo ir malimo operacijos apima išgautų medžiagų perdirbimą, vis dėlto šios operacijos patenka ne į šio klasifikatoriaus C sekciją, bet į B sekciją, kai jos būtinos paruošti šias medžiagas parduoti, t. y. jos yra operacijos, susijusios su kasyba ir karjerų eksploatavimu.

42 Taigi, atsižvelgiant į B ir C sekcijų aiškinamąsias pastabas, darytina išvada, kad smulkinimo ir malimo operacijos, kurios neapima išgautos medžiagos perdirbimo iš esmės, t. y. fizinio ar cheminio pakeitimo, kuris neapsiriboja tos medžiagos padalijimu siekiant sumažinti jos dydį, turi būti laikomos operacijomis, susijusiomis su kasyba ir karjerų eksploatavimu, kad žaliavinė medžiaga būtų paruošta parduoti, todėl patenkančiomis į NACE 2 red. klasifikatoriaus B sekciją. Vis dėlto smulkinimo ir malimo operacijos, kurios apima esminį fizinį ar cheminį išgautos medžiagos pakeitimą, kaip tai nurodyta, turi būti laikomos šios medžiagos perdirbimo į naują gaminį operacijomis, todėl priskiriamomis prie šio klasifikatoriaus C sekcijos.

43 Tai, kad išgautos medžiagos smulkinimo ir malimo operacijos atliekamos karjere ar kitoje vietoje, savaime neturi lemiamos reikšmės priskiriant šias operacijas prie NACE 2 red. klasifikatoriaus B ar C sekcijos, nes, kaip matyti iš šių sekcijų aiškinamųjų pastabų, reikia atsižvelgti tik į šių operacijų pobūdį.

44 Nagrinėjamu atveju *Omya* prašė išduoti leidimą pirkti elektros energiją neapmokestinant elektros energijos mokesčiu visai savo veiklai, susijusiai su išgautų klinčių apdorojimu, t. y. pirma, su pirminėmis išgautų klinčių smulkinimo ir malimo operacijomis pačiame karjere ir, antra, su smulkinimo ir apdorojamo naudojant sausojo malimo technologiją operacijomis, skirtomis specialioms granulėms gauti, t. y. smulkų ar stambų klinčių užpildą arba smulkų klinčių užpildą su modifikuotu paviršiumi, kurios atliekamos jos eksploatuojamuose apdorojimo įrenginiuose.

45 Vis dėlto, viena vertus, kadangi dėl visų pirminių smulkinimo ir malimo operacijų karjere bei smulkinimo ir apdorojimo naudojant sausojo malimo technologiją operacijų apdorojimo įrenginiuose siekiant gauti smulkius ar stambius klinčių užpildus išgautos klintys tik padalijamos, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šios operacijos neapima esminio minėto klinčių perdirbimo, kaip nurodyta šio sprendimo 42 punkte, todėl turi būti laikomos operacijomis, susijusiomis su kasyba ir karjerų eksploatavimu, taigi patenkančiomis į NACE 2 red. klasifikatoriaus B sekciją.

46 Kita vertus, kiek tai susiję su smulkinimo ir malimo operacijomis, kuriomis siekiama gauti smulkų klinčių užpildą su modifikuotu paviršiumi, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad tokie užpildai gaunami, be kita ko, maišant klinčių užpildus ir steariną. Taigi atrodo, kad šios operacijos neapsiriboja paprastu išgautų klinčių padalijimu į mažus gabalėlius, bet apima esminį minėtų klinčių pakeitimą, kurio metu iš smulkių klinčių užpildų pagaminamas naujas produktas. Todėl su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šios operacijos turi būti laikomos patenkančiomis į NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekciją ir gali būti priskirtos prie šios sekcijos 23 skyriaus.

47 Galiausiai, ketvirta, tiek, kiek, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinėje byloje Generalinė muitinės direkcija iš esmės teigė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamų smulkinimo ir malimo operacijų priskyrimas prie NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos neatitinka šio klasifikatoriaus metodikos, t. y. vadinamojo „iš viršaus į apačią“ metodo, reikia patikslinti, kad, kaip pažymėjo Komisija, šio metodo taikymas nėra svarbus kvalifikuojant procesą kaip „mineraloginį procesą“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką.

48 Iš tiesų, kaip matyti iš aiškinamųjų pastabų I dalyje pateiktų pirminių rekomendacijų, vienas NACE 2 red. klasifikatoriaus kodas siejamas su kiekvienu gamybos vienetu, įrašytu statistiniame verslo registre, pagal jų pagrindinę ekonominės veiklos rūšį, t. y. tą, kuri sukuria didžiausią vieneto bendrosios pridėtinės vertės dalį. Šiomis aplinkybėmis vadinamasis „iš viršaus į apačią“ metodas Reglamento Nr. 1893/2006 tikslais, t. y. pagal jo 1 straipsnio 2 dalį, dėl statistikos leidžia nustatyti vieneto, vykdančio kelias veiklos rūšis, atitinkančias daugiau nei dvi skirtingas šio klasifikatoriaus s pozicijas, klasifikavimą, jei nė viena iš šių pozicijų nesudaro daugiau kaip 50 % pridėtinės vertės.

49 Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalimi siekiama apibrėžti šios direktyvos taikymo sritį, neįtraukiant į ją šios nuostatos b punkte nurodytų energinių produktų ir elektros energijos naudojimo.

50 Šiuo klausimu šioje direktyvoje nėra nieko, kas leistų manyti, kad, kai Sąjungos teisės aktų leidėjas minėtos direktyvos 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktoje įtraukoje į šios direktyvos taikymo sritį neįtraukė elektros energijos, naudojamos mineraloginiuose procesuose, t. y. procesuose, priskiriamuose prie NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos 23 skyriaus, jis ketino šį neįtraukimą apriboti tik tais atvejais, kai procesai, su kuriais susijęs elektros energijos naudojimas, yra vienintelė bendrovės veikla arba, kai bendrovė vykdo kelias veiklos rūšis, pagrindinė jos veikla, nustatyta pagal Reglamentą Nr. 1893/2006.

51 Be to, toks apribojimas prieštarautų Direktyva 2003/96 siekiamam tikslui, t. y. kaip Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, skatinti tinkamą energetikos sektoriaus vidaus rinkos veikimą, be kita ko, vengiant konkurencijos iškraipymo (2023 m. birželio 22 d. Sprendimo *Endesa Generación*, C-833/21, EU:C:2023:516, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

52 Iš tiesų, jei Direktyvos 2003/96 taikymo sritis būtų apribota atsižvelgiant į įmonės pagrindinę veiklą, kaip ji apibrėžta pagal Reglamentą Nr. 1893/2006, įmonės, vykdančios kelias veiklos rūšis, atitinkančias įvairias NACE 2 red. klasifikatoriaus pozicijas, iš kurių kai kurios priskiriamos prie šio klasifikatoriaus C sekcijos 23 skyriaus, būtų apmokestinamos dėl vykdant šias veiklos rūšis naudojamos elektros energijos tokiu būdu, kuris priklausytų nuo jų veiklos struktūros ir sudėties.

53 Taigi tos pačios įmonės vykdomas elektros energijos naudojimas vienai ar kelioms veiklos rūšims, nurodytoms NACE 2 red. klasifikatoriaus C sekcijos 23 skyriuje, vykdyti, gali nepatekti į Direktyvos 2003/96 taikymo sritį, neatsižvelgiant į tai, ar šios veiklos rūšys yra minėtos įmonės pagrindinė veikla, ar antrinė veikla, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1893/2006.

54 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad smulkinimo ir malimo operacijos, kuriomis siekiama gauti smulkius ar stambius klinčių užpildus, nėra „mineraloginiai procesai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką, todėl vykdant šias operacijas naudojama elektros energija patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Vis dėlto smulkinimo ar malimo operacijos, kuriomis siekiama gauti smulkų klinčių užpildą su modifikuotu paviršiumi, yra tokie procesai, todėl elektros energija, naudojama atliekant pastarąsias operacijas, gali nepatekti į minėtos direktyvos taikymo sritį.

Dėl sąlygos, susijusios su pakankamo ryšio tarp naudojamos elektros energijos ir mineraloginio proceso buvimu Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktos įtraukos taikymo tikslais

55 Kaip pažymėta šio sprendimo 28 punkte, elektros energijos naudojimas pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką gali būti pašalintas iš šios direktyvos taikymo srities, tik jei yra pakankamas ryšys tarp tokio naudojimo ir nagrinėjamų mineraloginių procesų, pateisinantis šios nuostatos taikymą.

56 Iš tiesų tolimo ryšio tarp elektros energijos naudojimo ir „mineraloginio proceso“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką, nepakanka, kad šis naudojimas patektų į šios nuostatos taikymo sritį, ir šiuo tikslu elektros energijos naudojimo nepakanka, jeigu jis nėra būtinas minėtam mineraloginiam procesui sėkmingai atlikti (pagal analogiją žr. 2017 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Hüttenwerke Krupp Mannesmann*, C-465/15, EU:C:2017:640, 21 punktą).

57 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad smulkų klinčių užpildų su modifikuotu paviršiumi gamybos procesas, kuris, kaip konstatuota šio sprendimo 54 punkte, yra „mineraloginis procesas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką, yra smulkių klinčių užpildų maišymas su stearinu karštame ore.

58 Taigi egzistuoja tiesioginis ir glaudus ryšys tarp elektros energijos, naudojamos elektriniam šildymo prietaisui, kuriuo šildomas oras, veikti ir minėto proceso.

59 Vadinasi, elektros energija, naudojama šiame prietaise, yra elektros energijos naudojimas mineraloginio proceso tikslais, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penktą įtrauką, todėl tokios elektros energijos naudojimas neapmokestinamas pagal šią direktyvą.

60 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto penkta įtrauka turi būti aiškinama taip, kad elektros energijos naudojimas mašinoms, naudojamoms iš karjero išgautoms klintims apdoroti, kai tą apdorojimą sudaro keli smulkinimo ir malimo etapai, kol gaunami smulkūs ir stambūs klinčių užpildai, veikti nėra elektros energijos naudojimas mineraloginiams procesams. Vis dėlto elektros energijos naudojimas mašinoms, naudojamoms smulkių klinčių užpildams su modifikuotu paviršiumi gauti, veikti yra elektros energijos naudojimas tokiems procesams.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

61 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/96/EB, pakeičiančios Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą, 2 straipsnio 4 dalies b punkto penkta įtrauka

turi būti aiškinama taip, kad:

elektros energijos naudojimas mašinoms, naudojamoms iš karjero išgautoms klintims apdoroti, kai tą apdorojimą sudaro keli smulkinimo ir malimo etapai, kol gaunami smulkūs ir stambūs klinčių užpildai, veikti nėra elektros energijos naudojimas mineraloginiams procesams. Vis dėlto elektros energijos naudojimas mašinoms, naudojamoms smulkių klinčių užpildams su modifikuotu paviršiumi gauti, veikti yra elektros energijos naudojimas tokiems procesams.

Parašai.